

Handläggare
Josefin Lokvist
Telefon: 08-50812197

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
14 december 2023

Förslag om alkoholförbud i stadsdelsområdena norra och mellersta Högalid på västra Södermalm

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta att införa ett alkoholförbud i stadsdelsområdena norra och mellersta Högalid mellan klockan 07:00 - 19:00 genom att förändra den Allmänna lokala ordningsföreskriften i Stockholm, KFS 2022:15 15 §.

Sammanfattning

Södermalms stadsdelsnämnd har tagit emot en skrivelse från lokalpolisområde Södermalm (LPO Södermalm), daterad den 5 oktober 2023, som beskriver situationen i området Högalid på västra Södermalm. Mot bakgrund av det som framgår i underlaget föreslår LPO Södermalm ett alkoholförbud i stadsdelsområdena norra och mellersta Högalid mellan klockan 07:00 och 19:00.

Alkoholförbud är ett av flera verktyg för att möta problematiken kopplade till Södermalms öppna drogsccener och något som ska användas sparsamt. Förvaltningen arbetar intensivt för att den öppna drogsccenen på Västra Södermalm ska upphöra. Arbetet innefattar många åtgärder såsom det socialt uppsökande arbetet, platsaktivering, trygghetsinvesteringar i stadsmiljön samt nära samverkan med ett stort antal samverkanspartners i närområdet.

Förvaltningen delar lokalpolisens uppfattning att ett alkoholförbud i stadsdelsområdena norra och mellersta Högalid kan dämpa den missbruksrelaterade problematiken i området. Ett alkoholförbud skulle vara en preventiv åtgärd som kan möjliggöra ett effektivt och riktat arbete mot gruppen med beroendeproblematik för Polisen och därmed förbättra tryggheten i området. Sammantaget bedömer förvaltningen att ett alkoholförbud inom området är ett viktigt komplement för att arbetet med brottsförebyggande- och trygghetsskapande insatser ska få genomslag.

Bakgrund

Södermalms stadsdelsnämnd har tagit emot en skrivelse daterad den 5 oktober 2023 från lokalpolisområde Södermalm (LPO Södermalm) som beskriver situationen i området Högalid på västra Södermalm. Mot bakgrund av det som framgår i underlaget föreslår LPO Södermalm ett alkoholförbud i stadsdelsområdena norra och mellersta Högalid mellan klockan 07:00 och 19:00.

Ärendet

LPO Södermalm har tagit fram ett underlag som beskriver situationen i området Högalid på västra Södermalm. Mot bakgrund av det som framgår i underlaget föreslår LPO Södermalm ett alkoholförbud i stadsdelsområdena norra och mellersta Högalid mellan klockan 07:00 och 19:00.

Det föreslagna området för förbud att förtära alkohol omfattar delar av stadsdelsområdena norra respektive mellersta Högalid.

Alkoholförbudsområdets avgränsningar:

- Norr: Högalidsgatan mellan Varvsgatan och Långholmsgatan.
- Öst: Varvsgatan.
- Syd: Hornsbruksgatan mellan Varvsgatan och Borgargatan.
- Väst: Borgargatan mellan Hornsbruksgatan och Högalidsgatan.

Alkoholförbudsområdet föreslås även omfatta: Högalidstunneln mellan Drakenbergsgatan och Hornsbruksgatan, samt Högalidsspången mellan Högalidsparken och Tobaksspinnargatan.

Bilaga 1 visar en kartbild över föreslaget alkoholförbudsområde.

Fokusområde västra Södermalm

Fokusområdet västra Södermalm är LPO Södermalms benämning på den öppna drogsenen som omfattar merparten av stadsdelsområdena norra- och mellersta Högalid.

Det sker narkotikaförsäljning i området och narkotikabruk sker inte sällan öppet. Akuta sjukdomsfall med anledning av överdosering av narkotika förekommer. En stor grupp personer med missbruksproblem uppehåller sig i området. Majoriteten bedöms vara blandmissbrukare. Alkohol blandas främst med amfetamin, cannabis och narkotikaklassade läkemedel. Andra berusningsmedel förekommer. Missbrukets konsekvenser är påtagliga i området. Med konsekvenser avses vålds- och fridsbrott, ordningsstörningar av olika slag och tillgreppsbrott. De senare finansierar i hög grad missbrukares inköp av narkotika.

Samverkan Stockholmsregionen (SSR), koordinerar arbetet mot regionens öppna drogscener. År 2022 gav SSR uppdrag åt LPO Södermalm och Södermalms stadsdelsförvaltning att inleda gemensamt arbete för att västra Södermalm inte ska betecknas som en öppen drogscen. Ett led i arbetet mot den öppna drogscenen var det utvidgade förbudet mot att förtära alkohol i Tantolunden och Drakenbergsparken. Förbudet infördes våren 2023. Den tidigare begränsningen gällde mellan klockan 00:00 och 07:00. Med den reviderade regleringen är det inte tillåtet med alkoholförtäring mellan klockan 00:00 och 14:00. Regleringen bedöms ha haft avsedd effekt. Missbrukets konsekvenser har minskat i området under tiden förbud råder. Med den nya alkoholregleringen har befarade förflyttningseffekter uppkommit. Delar av gruppen blandmissbrukare som tidigare höll till i Tantolunden och Drakenbergsparken uppehåller sig nu i Högalidsparken, på Homsbruksgatan och anslutande gator och gångstråk. Det råder inte något förbud mot alkoholförtäring på platserna.

Högalid

Området med stegrande problematik i stadsdelsområdena norra och mellersta Högalid utgörs av bostadskvarter och grönområden i anslutning till Högalidskyrkan. Det bedrivs olika slags verksamheter i området och flera av dessa riktar sig till barn och ungdomar såsom skola, bibliotek och parklek. Området ligger i anslutning till Gallerian Hornstull med Systembolag och tunnelbanestationen Hornstull. Högalidstunneln, Hornsbruksgatan, Borgargatan, Högalidsparken och Högalidsspången bildar ett naturligt stråk för barn- och ungdomar att ta sig till och från skola och aktiviteter.

Påverkan på området

Narkotikabrott liksom ordningsstörningar har ökat i området sedan det utvidgade förbudet mot att förtära alkohol i Tantolunden och Drakenbergsparken infördes. Berusningsgraden är generellt hög. Den eskalerande problematiken bedöms påverka Högalid i hög grad. Problematiken pågår dagligen, från tidig morgon till kväll.

Effekter av alkoholförbud

Ett förbud mot att förtära alkohol i Högalid är en proaktiv åtgärd. Förbudet möjliggör riktat arbete mot gruppen med missbruksproblematik. De senare etablerar sig tidigt i området för att därefter påverka ordning och trygghet för boende, besökare och näringsidkare. Åtgärden bedöms ha påverkan på brott och ordningsstörningar under hela dygnet i den öppna drogscenen västra Södermalm. Med ett förbud kan alkohol i området förverkas och åtgärder enligt Polislagen så som avvisanden och avlägsnanden användas effektivt i ett tidigt skede.

LPO Södermalm bedömer att ett förbud mot att förtära alkohol i Högalid är ett väsentligt led i arbetet för att västra Södermalm inte ska betecknas som en öppen drogscen. Med ett förbud att förtära alkohol i Högalid kommer Polisen kunna ha betydligt större möjlighet att agera och därmed uppnå önskade positiva effekter på platsen. Vissa individer kommer sannolikt söka sig till andra områden. Forskning visar att med riktade, fokuserade åtgärder mot en plats tenderar de positiva effekterna även påverka angränsande områden. Det sker i högre grad än spridning av problemen. LPO Södermalm kommer att motverka negativa förflyttningseffekter och samverka med angränsande lokalpolisområden och stadsdelar för att förebygga eventuella överflyttningar av problematiken till andra delar av stadsdelen eller staden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab- och kansli i samverkan med förvaltningens trygghetssamordnare. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 4 december 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar LPO Södermalms uppfattning gällande problematiken i områdena norra och mellersta Högalid på västra Södermalm. Den ökande missbruksrelaterade problematiken, kombinerat med avsaknaden av alkoholförbud i området, medför ökad risk för brott, våldshandlingar och ordningsstörningar och därmed ökad otrygghet hos medborgarna. Framförallt ser förvaltningen att den ökande missbruksrelaterade problematiken kan påverka otryggheten hos barn och ungdomar då det finns flera skolor och andra verksamheter riktade till denna målgrupp inom området. Det är viktigt att barn och ungdomar kan ta sig till och från skola och aktiviteter på ett tryggt och säkert sätt. Problematiken har lyfts i olika trygghetsundersökningar samt i dialog med elevrepresentanter inom förvaltningens ungdomsråd.

Det utökade alkoholförbudet i Tanto bedöms har dämpat graden av alkohol och blandmissbruk i parkmiljön. Förvaltningen och polisen har sett vissa förflyttningseffekter då koncentrationen av missbruk har ökat, från redan tidigare höga nivåer, i området runt Högalidsparken. Forskningen kring brottsförebyggande åtgärder visar på att för varje förflyttning som görs så minskas problematiken. Förvaltningen avser att fortsätta med kompletterande brottsförebyggande- och trygghetsskapande åtgärder i Västra Södermalm för att möta eventuella andra förflyttningseffekter. Bland annat deltar förvaltningen i samverkansformen ”Effektiv samverkan för trygghet”. Förvaltningens trygghetssamordnare, lokalpolisen, trafikkontoret,

ordningsvakter, fastighetsägare och företagare träffas regelbundet och initierar insatser och åtgärder för att öka tryggheten och minska brottsligheten i området. Arbetet med trygghetsskapande insatser på västra Södermalm som klassas som öppen drogscen fortsätter för att problematiken i området ska upphöra alternativt få minskad negativ effekt på brottsligheten samt att boende, besökare och verksamma ska uppleva platsen som trygg. En bra och stark samverkan har byggts upp med såväl lokala aktörer (föreningar, bostadsbolag, boende och näringsidkare) som med kriminalvård, Region Stockholm och andra vårdgivande organisationer. Det uppsökande arbetet fortsätter och sker i tät samverkan med lokalpolisen och socialförvaltningens uppsökarteam. Vidare planeras trygghetsskapande åtgärder kring Hornsbruksgatan och i tunneln under Hornsgatan. Förvaltningen genomför även slyröjningsinsatser i området.

Förvaltningen delar lokalpolisens uppfattning att ett alkoholförbud i stadsdelsområdena norra och mellersta Högalid kan dämpa den missbruksrelaterade problematiken i området. Ett alkoholförbud skulle vara en preventiv åtgärd som kan möjliggöra ett effektivt och riktat arbete mot gruppen med beroendeproblematik för Polisen och därmed förbättra tryggheten i området. Sammantaget bedömer förvaltningen att ett alkoholförbud inom området är ett viktigt komplement för att arbetet med brottsförebyggande- och trygghetsskapande insatser ska få genomslag.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden föreslår kommunfullmäktige att besluta att införa ett alkoholförbud i stadsdelsområdena norra och mellersta Högalid mellan klockan 07:00 - 19:00 genom att förändra den Allmänna lokala ordningsföreskriften i Stockholm, KFS 2022:15 15 §.

Jämställdhetsanalys

Generellt upplever sig kvinnor boende i stadsdelsområdet mindre trygga än männen. Utfallet av upplevd trygghet 2023 var 90 procent hos män och 79 procent hos kvinnor. Detta resultat finns inte specificerat för enskilda områden, såsom Högalid, utan är ett övergripande resultat för stadsdelsområdet som helhet. En anledning skulle kunna vara att kvinnor i högre utsträckning än män möjligen påverkas av oroligheter kopplad till platser som klassas som öppna drogscener. Förändringen i och med det föreslagna alkoholförbudet bedöms kunna ge effekter på upplevd trygghet hos både kvinnor och män men kanske kan tänkas bidra till mindre skillnader mellan könen när det kommer till upplevd trygghet. Förvaltningen fortsätter analysera utfall av upplevd trygghet ur ett jämställdhetsperspektiv. Arbetet med trygghetsskapande åtgärder i

syfte att flickor och kvinnor ska känna sig tryggare i stadsmiljön fortsätter.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Karta över föreslaget alkoholförbudsområde Högalid.
2. LPO Södermalms skrivelse om alkoholförbud i Högalid.
3. Alkoholförbudsområde Högalid.
4. Polisiär statistik västra Södermalm.
5. Påverkan på Högalidsborna.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2023-11-24